

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง " ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางทหาร " มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษาในด้านการเลือก การใช้ การบริหาร การบริการ การหมุนเวียน การเก็บรักษา และซ่อมแซม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานโสตทัศนศึกษาของสถาบันไม่บังเกิดผลดี และศึกษาถึงความต้องการในการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ใช้กลุ่มประชากร จากสถาบันการศึกษาทางทหารที่สังกัดกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด ๑๘ สถาบัน จำนวนประชากร ๒๗๗ คน
๒. สร้างแบบสอบถามเพื่อถามหัวหน้าแผนกอุปกรณ์และอาจารย์ที่เป็นกลุ่มประชากร
๓. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรแล้วให้เวลาในการตอบ ๒ สัปดาห์ จึงไปรับแบบสอบถามคืน
๔. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาแจกนับแยก เสนอเป็นตาราง วิเคราะห์ หาค่าสถิติ คิดเป็นร้อยละ
๕. นำผลของการวิจัยมาอภิปราย

ผลของการวิจัยพหุรูปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. อาจารย์ส่วนมากมีวุฒิเทียบเท่าปริญญาตรี หรือมีวุฒิปริญญาตรีทางทหาร
๒. อาจารย์มีประสบการณ์ในการสอนในช่วงเวลา ๑ - ๕ ปี เป็นส่วนมาก
๓. ความรู้และประสบการณ์ทางด้านโลหิตศาสตร์ศึกษามีพอสมควร ส่วนใหญ่เคยเห็นอาจารย์ใช้ในสมัยที่ศึกษาวิชาต่าง ๆ และเคยศึกษาหาความรู้จากหนังสือ หรือเอกสารต่าง ๆ บาง ส่วนผู้ที่เคยศึกษามาโดยตรงนั้นมีจำนวนน้อย จึงทำให้ทราบว่าประสบการณ์ด้านการใช้ของอาจารย์มีพอสมควร แต่ประสบการณ์ด้านการผลิตมีน้อย ควรส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับการศึกษาอบรมบ้างในบางโอกาส

โลหิตภัณฑ์วัสดุและ เครื่องมืออุปกรณ์ของสถาบัน

๑. อุปกรณ์ที่มีมากที่สุดคือ แผนภูมิ ที่ไม่มีเลยได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพจุลทัศน์ และพิพิธภัณฑ์โรงเรียน
๒. โลหิตภัณฑ์วัสดุและ เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนมากได้มาจากการซื้อด้วยเงินงบประมาณของสถาบัน รองลงไปคือได้รับจากหน่วยราชการ หรือองค์การ สถาบันอื่น โดยเฉพาะ หน่วยทหารจิตแม็ค

การจัดหา

ผู้พิจารณาจัดหาจัดเลือกอุปกรณ์ของสถาบันได้แก่ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือฝ่ายศึกษา หัวหน้าแผนกอุปกรณ์ ผู้บริหารและผู้สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกัน เป็นคณะกรรมการพิจารณา

การใช้

๑. อุปกรณ์ที่อาจารย์เคยใช้กันมาก เรียงตามลำดับดังนี้ คือ กระดานดำ แผนภูมิ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ การสาธิต หรือการแสดงให้เห็น ภาพเขียนและภาพสเกตช์ ของตัวอย่าง เครื่องขยายเสียง ภาพยนตร์ ของจริง
๒. ก่อนใช้มักจะมีการเตรียมก่อนเสมอ
๓. อาจารย์ส่วนมากใช้อุปกรณ์เฉพาะในบางชั่วโมง
๔. เหตุผลที่ใช้เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้เร็ว ในเวลาอันสั้น เป็นการประหยัดเวลา
๕. เหตุที่ไม่ใช้อุปกรณ์ในบางชั่วโมงเพราะเห็นว่าไม่จำเป็นและไม่เหมาะสมที่จะใช้อุปกรณ์ในชั่วโมงนั้น ๆ
๖. การนำออกมาใช้ส่วนใหญ่มักจะไม่ต้องขออนุญาตใคร เป็นแต่สั่งให้เจ้าหน้าที่จัดเตรียมไว้ให้
๗. การยืมเพียงแต่แจ้งความจำนงล่วงหน้าด้วยปากเปล่า
๘. การส่งคืนมักจะแจ้งให้ผู้รับผิดชอบทราบเพื่อทำเป็นหลักฐานไว้
๙. ระยะเวลาในการยืมนั้นแล้วแต่นโยบายของอุปกรณ์
๑๐. หลังจากใช้อุปกรณ์การสอนแล้วมีการทบทวนความรู้และทัศนคติ
๑๑. อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าอุปกรณ์ช่วยให้ผู้เรียนพอใจ สนใจ และเข้าใจเนื้อหาวิชาดีขึ้น

การบริหาร

สถาบันต่าง ๆ มีงานบริหารที่สำคัญ ๆ คือ .-

๑. มีศูนย์รวมสำหรับเก็บรักษาอุปกรณ์สำหรับให้บริการผู้สอน
๒. มีเจ้าหน้าที่แผนกโสตทัศนศึกษาควบคุมดูแลและจัดเตรียมอุปกรณ์ให้แก่อุสอน
๓. มีการสำรวจเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

การบริการ

งานบริการที่ทางสถาบันต่าง ๆ มี คือ .-

๑. มีห้องเก็บอุปกรณ์
๒. มีเจ้าหน้าที่จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ให้แก่อุสอน
๓. มีเจ้าหน้าที่คอยผลิตอุปกรณ์ให้ตามความต้องการของผู้สอน

การเก็บรักษาและซ่อมแซม

๑. การเก็บรักษาอุปกรณ์ส่วนมากเก็บไว้ที่ห้องอุปกรณ์ในแผนกโสตทัศนศึกษา
๒. บางสถาบันเก็บไว้ตามแผนกวิชาและกองวิชาต่าง ๆ
๓. อุปกรณ์ประจำห้องปฏิบัติการมักเก็บไว้ที่ห้องปฏิบัติการ
๔. เมื่ออุปกรณ์ชำรุดเสียหาย จะมีผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะเป็นผู้ดูแลและซ่อมแซม

ทัศนคติและความสนใจ

๑. อาจารย์ส่วนมากชอบใช้อุปกรณ์
๒. อาจารย์เห็นว่าอุปกรณ์มีความสำคัญและมีประโยชน์มาก ช่วยประหยัดเวลา ทำให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจเรียน
๓. อาจารย์ส่วนมากสนใจศึกษาเนื้อหาวิชาที่ต้องสอนแล้ววางแผนว่าจะใช้อุปกรณ์ชนิดใดและอย่างไร
๔. มีการจัดหาอุปกรณ์เพื่อสนองตามแผนที่ได้วางไว้

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานผลิตทัศนศึกษาของสถาบันไม่ได้ผลคือทำที่ควรได้แก่ เรื่องมีงบประมาณไม่เพียงพอ
๒. ผู้สอนไม่สามารถผลิตอุปกรณ์การสอนได้เองหรือยุ่งยากในการผลิต
๓. อาจารย์ขาดทักษะในการผลิตอุปกรณ์การสอน
๔. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาในเรื่องการผลิต การใช้อุปกรณ์
๕. ขาดการวางโครงการและวัตถุประสงค์สำหรับงานอุปกรณ์การศึกษาที่แน่นอน
๖. สถานที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์
๗. ขาดผู้นำที่มีความสามารถในการดำเนินงานอุปกรณ์การศึกษาของสถาบัน
๘. อาจารย์มีประสบการณ์ในด้านการใช้อุปกรณ์น้อยกว่าที่ควร

ความต้องการในการปรับปรุง

๑. ต้องการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถาบัน
๒. ต้องการให้มีการจัดงบประมาณสำหรับอุปกรณ์การศึกษาไว้โดยเฉพาะ
๓. ต้องการให้อาจารย์ได้มีโอกาสเสนอความต้องการ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน
๔. ต้องการให้มีการวางโครงการ แผนการ สายงาน และวิธีการบริหารงานโสตทัศนศึกษาและอุปกรณ์อย่างแน่นอนเป็นระเบียบ
๕. ต้องการวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเพิ่มเติม
๖. ต้องการให้มีศูนย์หรือหน่วยงานที่ให้บริการแก่อาจารย์
๗. ต้องการให้มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำปรึกษาหารือ

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา

จากการสังเกตงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน และการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนกอุปกรณ์และอาจารย์บางท่านเพิ่มเติม นอกเหนือจากการตอบแบบสอบถาม มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานโสตทัศนศึกษา ดังนี้ .-

๑. ปัญหาที่สำคัญนั้นนอกจากเรื่องเงินแล้ว ก็มีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือและสถานที่เก่า ล้าสมัย ขำรุคทรุคโทรมเพราะสร้างมาเป็นเวลานาน และเครื่องมืออุปกรณ์เก่า ๆ เหล่านี้ก็ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยทหารต่างประเทศ แต่ละอย่างมักจะมีราคาแพง เมื่อขำรุคทรุคโทรมไปแล้ว ก็ไม่สามารถจะหาซื้อมาทดแทนใหม่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาที่หัวหน้าแผนกอุปกรณ์พยายามที่จะ เสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้

๒. อุปกรณ์บางชนิดมีอยู่ในสถาบันแต่ไม่ค่อยมีผู้ใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากอาจารย์ไม่เห็นคุณค่าของอุปกรณ์ชนิดนั้น ๆ หรือเห็นคุณค่าแต่ไม่ถนัดในการใช้
๓. สถานที่ไม่เหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์บางประเภท เช่น อุปกรณ์ประเภทแสง - เสียง เพราะเวลาสร้างค่านึงถึงความสวยงามมากกว่าประโยชน์ที่สอย
๔. ไม่มีสถานที่และอุปกรณ์วัสดุสิ้นเปลืองที่จะอำนวยความสะดวกในการผลิตอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่ต้อองการด้วยตนเองโดยเฉพาะ
๕. ยังไม่มีโครงการที่จะตั้งหน่วยผลิตอุปกรณ์และซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนเป็นส่วนรวมขึ้น เพื่อให้บริการทั้งในสถาบันและหน่วยศึกษาอื่นของกองทัพ
๖. สถาบันขาดเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญในการผลิตอุปกรณ์ เพราะเมื่อยศชั้นสูงก็ย้ายตำแหน่ง
๗. ขาดผู้ที่จะให้การอบรมชี้แจงให้เห็นคุณค่าในการใช้อุปกรณ์การสอน ซึ่งจะ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอันมาก
๘. ยังไม่มีการฝึกหัดทำอุปกรณ์การสอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
๙. ต้องการให้มีผู้เชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์การสอนมาให้การอบรมแนะนำการใช้ การผลิต ตลอดจนการบำรุงรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ดี และใช้ประโยชน์ได้ตามความประสงค์ของผู้สอน
๑๐. ต้องการห้องปฏิบัติการใหม่ที่ทันสมัย เพราะของเก่าล้าสมัยและชำรุด
๑๑. ต้องการอุปกรณ์ใหม่ ๆ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะใหม่ ๆ เครื่องฉายเอกสาร เครื่องพิมพ์แบบออฟเซต เครื่องคอมพิวเตอร์

ข้อเสนอแนะ

งานโสตทัศนศึกษาของสถาบันการศึกษาทางทหารนี้ โดยทั่วไปเป็นงานที่มีมานานแล้ว บางสถาบันได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยตามกาลเวลา แต่บางสถาบันการแก้ไขปรับปรุงเชิงธำมมาก บางสถาบันแทบจะไม่มีมีการปรับปรุงเลย จากการวิจัยครั้งนี้ ได้พบปัญหาและความต้องการในการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของสถาบันหลายประการ เป็นต้นว่า ปัญหาทางด้านการบริหาร การบริการ ซึ่งรวมทั้งการผลิต การใช้ การเก็บรักษา การหมุนเวียนอุปกรณ์ด้วย ผู้วิจัยขอเสนอข้อที่อาจจะนำไปปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน ในหัวข้อใหญ่ ๆ ๒ ประการ ดังนี้ .-

ก. ด้านบริหาร

๑. สถาบันใหญ่ ๆ ที่แบ่งออกเป็นแผนกวิชาหรือกองวิชาต่าง ๆ นั้น ควรตั้งศูนย์โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ขึ้นเป็นหน่วยกลางเพื่อกำเนินงานประสานงานในค่านอุปกรณ์ให้แก่แผนกหรือกองต่าง ๆ สำหรับสถาบันที่มีศูนย์อุปกรณ์หรือกองอุปกรณ์อยู่แล้ว ควรได้รับนิคมอบเกี่ยวกับงานอุปกรณ์โสตทัศนฯรวมเข้าไปด้วย ในแต่ละแผนกวิชาหรือกองวิชาควรมีผู้ติดต่อบริการประสานงานกับหน่วยกลางโดยเฉพาะ อย่างน้อย ๑ คน ซึ่งจะเป็นบุคคลที่ดูแลรับผิดชอบอุปกรณ์ที่ได้รับมอบหมายมาประจำไว้ที่แผนกหรือที่กอง หรือดูแลรับผิดชอบอุปกรณ์ที่ยืมมาจากหน่วยกลาง
๒. ควรมีการวางโครงการและวัตถุประสงค์สำหรับงานโสตทัศนศึกษาในสถาบันให้แน่นอน ซึ่งในการนี้หมายความว่าต้องมีตำแหน่งหัวหน้างานด้วย
๓. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในเรื่องอุปกรณ์การสอนให้พอเพียงกับความต้องการในการจัดหาจัดซื้อ

๔. ถ้าหากงบประมาณจำกัด ก็ควรพยายามติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยทหารต่างประเทศเสมอ ๆ โดยเสนอรายการที่ต้องการไป เพื่อว่าจะได้รับสิ่งที่ตรงกับความต้องการและสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้
 ๕. ควรมีตำแหน่งที่ปรึกษาทางด้านโสตทัศนศึกษาของสถาบัน ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ทางเรื่องโสตทัศนศึกษา รวมทั้งมีความรู้เรื่องหลักสูตรเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของสถาบันด้วย ถ้ายังไม่มีอัตราบรรจุก็ควรส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรมยังสถานศึกษาที่มีการให้การศึกษาด้านนี้โดยขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาเหล่านั้น เช่น วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น
- ข. การบริการ
๑. ควรได้มีการสำรวจโสตทัศนวัสดุและเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีอยู่ในสถาบันแล้ว ทำคู่มือแนะนำบริการโสตทัศนวัสดุและเครื่องมืออุปกรณ์แจกจ่ายไปยังแผนกวิชาหรือกองวิชาต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้อาจารย์ในสถาบันได้ทราบว่า มีอุปกรณ์อะไรบ้าง และอยู่ที่ไหน เพื่ออาจารย์จะได้นำไปใช้ประกอบการสอนได้โดยสะดวกและทันกับความต้องการ
 ๒. ควรมีการจัดเชิญผู้เชี่ยวชาญในการผลิต การใช้ อุปกรณ์มาให้ความรู้แก่อาจารย์ในสถาบันบ้างเป็นครั้งคราว เพื่อช่วยการวางแผนการสอนและการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 ๓. ควรจัดให้มีสถานที่ที่จะให้อาจารย์ได้ผลิตอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามที่ต้องการด้วยตนเองได้โดยสะดวก

๔. ควรส่งเจ้าหน้าที่แผนกอุปกรณ์ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในก้านโสตทัศนศึกษา เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน
๕. ควรมีการประเมินผลการใช้อุปกรณ์ของอาจารย์อย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อรวบรวมผลมาพิจารณาปรับปรุงการเลือกซื้อ การจัดหา การผลิต อุปกรณ์ ของสถาบัน
๖. จัดหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แครตตาล็อก วารสาร ให้อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้